

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 121/2023 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen mobiililaitteiden käytön rajaamisesta koulupäivän aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jaana Strandmanin /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 121/2023 vp:

Millä aikataululla hallitus on tuomassa mobiililaitteiden käyttöä koulussa rajoittavan lain eduskunnan käsittelyyn ja

millä muilla keinoin hallitus aikoo edistää koulujen työrauhaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perusopetuslain mukaisesti opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opetuksen järjestäjällä on lakisääteinen vastuu siitä, että tämä oppilaan oikeus toteutuu. Opetuksen järjestäjän tulee laatia osaksi opiskeluhoitosuunnitelmaa suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Lisäksi opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Kouluilla on jo nykyisen lainsäädännön perusteella mahdollisuus rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana. Koulut voivat järjestyssäännöissään kieltää esimerkiksi puhelinten käytön oppitunneilla. Myös laitteiden häiritsevään käyttöön välitunneilla voidaan puuttua.

Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti kaikilla oppilailla ja opettajilla on oltava työrauha keskittyä oppimiseen ja opettamiseen. Hallitus tekee tarvittavat lainsäädäntömuutokset, joilla voidaan nykyistä tehokkaammin rajoittaa esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana ja näin vahvistaa oppilaiden keskittymistä opetukseen.

Mikäli oikeutta opetukseen turvataan lainsäädännössä mobiililaitteiden käyttöä rajoittamalla, on punnittava myös muita oppilaille kuuluvia perusoikeuksia. Tarkasteltavaksi tulevat erityisesti sananvapauden, omaisuuden sekä puhelun tai muun luottamuksellisen viestin suoja. Mahdollisia

lainsäädäntömuutoksia valmisteltaessa onkin kiinnitettävä erityistä huomiota näiden eri oikeuksien väliseen punnintaan.

Lisäksi hallitus turvaa jokaisen lapsen oikeuden turvalliseen oppimisympäristöön ja koulu-rauhaan. Hallitus vahvistaa kiusaamisen uhriksi joutuneen oppilaan oikeusturvaa sekä mahdollisuutta jatkaa omassa koulussaan.

Myös edellisillä hallituskausilla on tehty pitkäjänteisesti kiusaamisen ehkäisyyn ja työrauhan edistämiseen liittyvää kehittämistyötä. Esimerkiksi viime hallituskaudella toteutettiin lainsäädäntöhanke turvallisen opiskeluympäristön turvaamiseksi perusopetuksessa ja toisella asteella. Opetuksen ja koulutuksen lainsäädäntöön tehtiin muutoksia, jotka vahvistavat lapsen ja nuoren oikeutta käydä koulua ja opiskella turvallisessa ympäristössä antaen nykyistä parempia työkaluja kouluille ja oppilaitoksille puuttua kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään. Lakimuutokset tulivat voimaan 1.8.2022. On tärkeää seurata, miten näitä lakimuutoksia on sovellettu käytännössä ja mitkä niiden vaikutukset ovat olleet. Näin saadaan osaltaan tietoa mahdollisista uusista lakimuutostarpeista.

Keinot turvallisen oppimisympäristön ja koulurauhan turvaamiseksi tulevat pohdintaan osana hallitusohjelman toimeenpanoa. Oikeudelliset keinot muodostavat kuitenkin vain yhden osa-alueen moninaisista koulujen työrauhaan vaikuttavista tekijöistä. Luokkatyöskentelyn sujuvuus, turvallinen oppimisympäristö sekä yhteisten sääntöjen noudattaminen ovat työrauhan peruspilareita. Myös oppilaasta huolehtiminen, osallistuminen, vuorovaikutus sekä oppilaiden, opettajien ja vanhempien välinen luottamus ovat keskeisessä asemassa, kun viihtyisää ja rauhallista arkea rakennetaan kouluissa.

Helsingissä 27.10.2023

Opetusministeri Anna-Maja Henriksson

VN/28638/2023-OKM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: